

LOKAKUUN KUMOUS

(Lokakuun 24 ja 25 päivä 1917 Pietarissa)

Tärkeimpinä tapahtumina, jotka jouduttivat Lokakuun kumousta, olivat: Väliaikaisen hallituksen aikomus luovuttaa (Riiian luovuttamisen jälkeen) Pietari, Kerenskin hallituksen valmistautuminen muuttamaan Moskovaan, vanhan armeijan päällystön päätös Pietarin koko varuskunnan siirtämisestä rintamalle jättäen pääkaupungin suojattomaksi ja lopuksi Rodzjankon johtaman mustan edustajakokouksen³³ kuumeinen työ Moskovassa — työ vastavallankumouksen järjestämiseksi. Kaikki tuo yhdessä taloudellisen rappion lisääntymisen kanssa ja rintaman ollessa haluton sodan jatkamiseen teki välttämättömäksi nopean ja hyvin järjestetyn kapinan ainoana ulospääsynä muodostuneesta tilanteesta.

Bolshevikkipuolueen Keskuskomitea päätti jo syyskuun lopussa ryhtyä mobilisoimaan puolueen kaikki voimat menestyksellisen kapinan järjestämiseksi. Tässä tarkoituksessa Keskuskomitea päätti järjestää Pietarissa Sotilaallisen vallankumousskomitean, saada aikaan sen, että Pietarin varusväki jätetään pääkaupunkiin, ja kutsua koolle Neuvostojen Yleisvenäläisen edustajakokouksen. Tällainen edustajakokous saattoi olla

ainoana vallanperijänä. Moskovan ja Pietarin edustajain Neuvostojen ennakolta valloittaminen, jotka olivat vaikutusvaltaisimpia selustassa ja rintamalla, sisältyi ehdottomasti kapinan järjestämisen yleiseen suunnitelmaan.

Keskuskomitean antamien ohjeiden mukaisesti puolueen Pää-äänenkannattaja „Rabotshi Putj“³⁴ alkoi julkisesti kutsua kapinaan valmistaen työläisiä ja talonpoikia ratkaisevaan taisteluun.

Ensimmäinen avoin yhteenotto Väliaikaisen hallituksen kanssa tapahtui bolshevikkien „Rabotshi Putj“ lehden lakkauttamisen yhteydessä. Väliaikaisen hallituksen määräyksestä lehti lakkautettiin. Mutta Sotilaallisen vallankumouskomitean määräyksestä lehden julkaiseminen aloitettiin uudelleen vallankumouksellisin keinoin. Sinetit murrettiin ja Väliaikaisen hallituksen komissaarit poistettiin vartiopaikoilta. Tämä tapahtui lokakuun 24 päivänä.

Lokakuun 24 päivänä Sotilaallisen vallankumouskomitean komissaarit poistivat pakkokeinoin Väliaikaisen hallituksen edustajat monista mitä tärkeimmistä valtionlaitoksista, minkä tuloksena nämä laitokset joutuivat Sotilaallisen vallankumouskomitean käsiin, ja Väliaikaisen hallituksen koko koneisto saatettiin epäjärjestykseen. Tuon päivän (lokakuun 24) kuluessa Pietarin koko varusväki, kaikki rykmentit siirtyivät päättäväisesti Sotilaallisen vallankumouskomitean puolelle, — poikkeuksena olivat vain eräät upseerikoulut ja panssariosasto. Väliaikaisen hallituksen käyttäytymisessä ilmeni epäröimistä. Vasta illalla se alkoi miehittää siltoja iskupataljoonilla ja ehti sulkea liikenteeltä eräät sillat. Vastaukseksi tähän Sotilaallinen vallankumous-

komitea pani liikkeelle matruusit ja Viipurinpuolen punakaartilaiset, jotka karkoittivat silloilta iskupataljoonat ja miehittivät ne itse. Siitä hetkestä alkoi avoin kapina. Monta rykmenttiämme pantiin liikkeelle tehtävänään saartaa renkaaseen esikunnan ja Talvipalatsin sijaitsemisalue kokonaisuudessaan. Väliaikainen hallitus piti istuntoaan Talvipalatsissa. Panssari-osaston siirtyminen Sotilaallisen vallankumouskomitean puolelle (myöhään yöllä lokakuun 24 pnä) joudutti kapinan menestyksellistä päättymistä.

Lokakuun 25 päivänä alkoi Neuvostojen edustajakokous, jolle Sotilaallinen vallankumouskomitea luovutti vallatun vallan.

Varhain lokakuun 26 päivän aamuna, sen jälkeen kun „Aurora“ oli tulittanut Talvipalatsia ja esikuntaa ja kun neuvostosotajoukkojen ja upseerikoululaisten välillä oli tapahtunut laukaustenvaihto Talvipalatsin edustalla, Väliaikainen hallitus antautui.

Kumouksen innoittajana oli alusta loppuun saakka toveri Leninin johtama puolueen Keskuskomitea. Vladimir Iljitsh asui silloin Pietarissa, Viipurinpuolella, konspiratiivisessa asunnossa. Lokakuun 24 päivän iltana hänet kutsuttiin liikkeen johtamista varten Smolnyyn.

Lokakuun kapinassa oli erikoisen suuri merkitys Itämeren laivaston matruuseilla ja Viipurinpuolen punakaartilaisilla. Näiden miesten verrattoman rohkeuden vuoksi Pietarin varusväen osuus rajoittui pääasiallisesti eturivin taistelijoiden moraaliseen ja osittain sotilaalliseen tukemiseen.

„Pravda“ № 241,
marraskuun 6 pnä 1918

Allekirjoitus: J. Stalin